

Sjöfylleri

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet ett tiotal motionsyrkanden från allmänna motionstiderna 2011, 2012 och 2013 om sjöfylleri. I motionerna föreslås tillkännagivanden om att en utvärdering bör göras av bestämmelserna om sjöfylleri från 2010.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet utgår från att regeringen noga följer frågan.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Sjöfylleri	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	8
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	8
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Sjöfylleri

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:C256 av Johnny Munkhammar och Eliza Roszkowska Öberg (båda M),

2011/12:C267 av Jan Ericson (M),

2011/12:C290 av Finn Bengtsson m.fl. (M),

2011/12:C301 av Lars Beckman (M),

2011/12:C380 av Isabella Jernbeck (M),

2012/13:C246 av Maria Abrahamsson (M),

2012/13:C316 av Margareta B Kjellin (M),

2012/13:C383 av Isabella Jernbeck (M),

2013/14:C267 av Maria Abrahamsson (M),

2013/14:C427 av Agneta Gille (S),

2013/14:C428 av Finn Bengtsson m.fl. (M) och

2013/14:C466 av Anti Avsan och Isabella Jernbeck (båda M).

Stockholm den 16 januari 2014

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Nina Lundström (FP), Oskar Öholm (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Carina Ohlsson (S), Marta Obminska (M), Hillevi Larsson (S), Margareta Cederfelt (M), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Ola Johansson (C), Yilmaz Kerimo (S), Jessika Vilhelmsson (M), Jan Lindholm (MP), Roland Utbult (KD), Markus Wiechel (SD) och Marianne Berg (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ett tiotal motionsyrkanden från allmänna motionstiderna 2011, 2012 och 2013 om sjöfylleri. I motionerna föreslås tillkännagivanden om att en utvärdering bör göras av bestämmelserna om sjöfylleri från 2010.

Motionsförslagen finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Sjöfylleri

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om en utvärdering av bestämmelserna om sjöfylleri i sjölagen från 2010. Utskottet utgår från att regeringen noga följer frågan.

Motionerna

I motion 2011/12:C256 begär Johnny Munkhammar och Eliza Roszkowska Öberg (båda M) ett tillkännagivande om att en utvärdering bör göras av bestämmelserna om sjöfylleri i sjölagen från 2010. Liknande förslag framställs i motionerna 2011/12:C267 av Jan Ericson (M), 2011/12:C290 av Finn Bengtsson m.fl. (M), 2011/12:C301 av Lars Beckman (M), 2011/12:C380 av Isabella Jernbeck (M), 2012/13:C246 av Maria Abrahamsson (M), 2012/13:C316 av Margareta B Kjellin (M), 2012/13:C383 av Isabella Jernbeck (M), 2013/14:C267 av Maria Abrahamsson (M), 2013/14:C427 av Agneta Gille (S), 2013/14:C428 av Finn Bengtsson m.fl. (M) och 2013/14:C466 av Anti Avsan och Isabella Jernbeck (båda M).

Bakgrund

Den 1 juni 2010 utvidgades straffansvaret för sjöfylleri genom att det infördes en fast, nedre promillegräns på 0,2 promille alkohol i blodet motsvarande 0,10 milligram per liter i utandningsluften. Straffansvaret gäller den som framför ett fartyg eller i övrigt på ett fartyg fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för säkerheten till sjöss förutsatt att fartyget antingen med motordrift kan framföras med en hastighet om minst 15 knop eller har ett skrov med en största längd av minst tio meter. Regeln gäller både yrkessjöfart och fritidssjöfart. Även straffansvaret för grovt sjöfylleri utvidgades så att ansvar kan följa direkt vid en alkoholkoncentration om minst 1,0 promille i blodet motsvarande 0,50 milligram per liter i utandningsluften (prop. 2009/10:76, bet. 2009/10:CU14, rskr. 2009/10:238).

I betänkande 2009/10:CU14 anförde civilutskottet, efter att ha begärt in yttrande från justitieutskottet, bl.a. följande.

För exempelvis vägtrafiken gäller ett straffansvar för rattfylleri för den som för ett fordon efter att ha druckit alkohol och under eller efter färden har en alkoholkoncentration på minst 0,2 promille i blodet eller motsvarande i utandningsluften. Ansvar för grovt rattfylleri följer vid en alkoholkoncentration på minst 1,0 promille i blodet eller motsvarande i utandningsluften.

Frågan om det även bör införas en fast, nedre promillegräns till sjöss har varit föremål för upprepade behandling i riksdagen och utretts i omgångar, senast av Rattfylleriutredningen. Civilutskottet anser att en förutsättning för att införa en sådan gräns är att förhållandena till sjöss och riskerna med alkoholpåverkan i sjötrafiken någorlunda kan jämföras med vägtrafiken. Som regeringen pekar på i propositionen har yrkessjöfarten, som transporterar såväl passagerare som gods, varit föremål för en markant tillväxt under ett antal år och förekommer i betydande omfattning. Även fritidssjöfarten har ökat kraftigt under flera år. Antalet svenska fartyg som används för fritidsändamål kan uppskattas till åtminstone 750 000. Till det kommer fritidstrafik med utländska fartyg i svenskt vatten. Fritidsfartygen är dessutom generellt sett större och snabbare än tidigare. Vidare har restaurangverksamheten och andra nöjesetablissemang längs kusterna och i skärgårdsområdena ökat och därmed tillfällena till alkoholförtäring, inte minst i samband med fritidssjöfart. Allt detta innebär att det finns en påtaglig olycksrisk vid alkoholpåverkan hos den som framför ett fartyg eller annars har en viktig trafiksäkerhetsuppgift ombord.

Civilutskottet delar justitieutskottets uppfattning att det finns skäl för att även införa en nedre promillegräns på 0,2 för sjötrafiken. En sådan promilleregeln kan antas utgöra ett effektivt medel för att motverka alkoholpåverkan i samband med sjötrafik.

I likhet med regeringen anser civilutskottet att en sådan promilleregeln bör avgränsas i fråga om vilka fartyg den ska omfatta. Regeln motiveras av trafiksäkerhetsskäl och bör därför omfatta fartyg med sådana hastighetsresurser eller av sådan storlek att det finns beaktansvärda risker med att framföra fartyget eller utföra annan väsentlig uppgift ombord i alkoholpåverkat tillstånd. Å andra sidan är det viktigt att promilleregeln inte omfattar fler fartyg än vad som är nödvändigt. Utskottet anser mot denna bakgrund att den föreslagna avgränsningen framstår som lämplig. Det kan i sammanhanget understrykas att den som framför ett fartyg som inte omfattas av promilleregeln ändå kan göra sig skyldig till sjöfylleri. Detsamma gäller den som i övrigt fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för sjösäkerheten på ett sådant fartyg. Detta gäller om personen är så påverkad av alkohol eller något annat medel att det kan antas att han eller hon inte kan utföra sin uppgift på ett betryggande sätt.

Civilutskottet ställer sig även bakom förslaget att utvidga straffansvaret för grovt sjöfylleri så att ansvar kan följa direkt vid en alkoholkoncentration om minst 1,0 promille i blodet eller 0,50 milligram per liter i utandningsluften. En sådan ordning motsvarar också vad som gäller för onykterhetsbrotten i vägtrafiken.

I betänkandet avstyrkte utskottet också ett motionsyrkande med förslag på ett tillkännagivande om att den nya lagstiftningen bör följas upp. Utskottet anförde att det alltid är angeläget att beslutad lagstiftning följs upp, och förutsatte att så skulle ske även i detta fall.

Enligt uppgift från Justitiedepartementet planeras för närvarande inte någon utvärdering av de nya bestämmelserna om sjöfylleri i sjölagen.

Utskottets ställningstagande

I motionerna föreslås tillkännagivanden om att en utvärdering bör göras av bestämmelserna om sjöfylleri i sjölagen från 2010. Som redovisats ovan uttalade utskottet i lagstiftningsärendet från 2010 att det alltid är angeläget

att beslutad lagstiftning följs upp och utskottet förutsatte att det skulle ske även beträffande de nya bestämmelserna om sjöfylleri. Utskottet har således inte någon annan uppfattning än motionärerna och utgår från att regeringen noga följer frågan.

Mot denna bakgrund finns det enligt utskottets mening inte behov av något tillkännagivande till regeringen. Motionerna bör därför avslås.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:C256 av Johnny Munkhammar och Eliza Roszkowska Öberg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av bestämmelserna i sjölagen i fråga om sjöfylleri.

2011/12:C267 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sjöfyllerilagen.

2011/12:C290 av Finn Bengtsson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av möjligheten att justera högsta alkoholmängd i blodet vid framförande av fritidsbåt i den s.k. sjöfyllerilagen till att harmonisera med lagstiftningen i övriga närliggande länder.

2011/12:C301 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att göra en översyn av bestämmelserna om sjöfylleri i sjölagen.

2011/12:C380 av Isabella Jernbeck (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av sjöfyllerilagstiftningen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:C246 av Maria Abrahamsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en omprövning av 0,2-promillesgränsen till sjöss.

2012/13:C316 av Margareta B Kjellin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av sjöfyllerilagen.

2012/13:C383 av Isabella Jernbeck (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av sjöfyllerilagstiftningen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:C267 av Maria Abrahamsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en översyn av 0,2-promillegränsen till sjöss.

2013/14:C427 av Agneta Gille (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av sjöfyllerilagen.

2013/14:C428 av Finn Bengtsson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en översyn av möjligheten att justera högsta tillåtna alkoholmängd i blodet vid framförande av fritidsbåt i den s.k. sjöfyllerilagen så att den harmoniseras med lagstiftningen i övriga närliggande länder.

2013/14:C466 av Anti Avsan och Isabella Jernbeck (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en översyn av sjöfyllerilagstiftningen.